Noworodek i wcześniak – profilaktyka zdrowia

Data aktualizacji
2024-10-10

W pierwszych dniach życia noworodek przystosowuje się do życia poza organizmem matki. Zachodzi w nim wiele zmian. Wszystkie noworodki mają badania przesiewowe i szczepienia ochronne w pierwszej dobie życia. Dzięki temu można bardzo szybko wykryć nieprawidłowości i zacząć proces leczenia.

> - **Noworodek to dziecko w pierwszych 4 tygodniach życia, urodzone o czasie.**
> - **Wcześniak – dziecko urodzone przedwcześnie, czyli między 22 a 37 tygodniem ciąży.**

Badania przesiewowe noworodka

Każde nowo narodzone dziecko przechodzi około 30 badań i testów. Mają one wykryć wady, choroby genetyczne i inne zaburzenia. Wcześnie rozpoznane choroby można szybko zacząć leczyć i uniknąć powikłań w rozwoju dziecka. Badania przesiewowe pozwalają m.in. wykryć:

- choroby genetyczne, jak:
  - fenyloketonurię
  - wrodzoną niedoczynność tarczycy
  - mukowiscydozę
  - rdzeniowy zanik mięśni (SMA)
- wady rozwojowe:
  - badanie pulsoksymetryczne – wykrywa wady serca
  - badanie wzroku u wcześniaków
  - badanie słuchu w ramach Programu Powszechnych Przesiewowych Badań Słuchu u Noworodków.

Dlaczego trzeba szczepić noworodka zaraz po urodzeniu

Szczepienia chronią przed zakaźnymi chorobami i są ważnym elementem profilaktyki. Dla noworodka mają szczególne znaczenie, ponieważ:

- pomagają rozwinąć odporność dziecka
- chronią przed wystąpieniem ciężkich chorób zakaźnych i ich powikłań
- ratują życie.

Już w pierwszych 24 godzinach życia dziecko ma szczepienia, jeśli lekarz nie stwierdził przeciwwskazań medycznych. Dziecko jest zaszczepione przeciwko:

- wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (WZW typu B)
- gruźlicy.

Aktualny kalendarz szczepień znajdziesz na stronie internetowej Narodowego Instytutu Zdrowia

Publicznego **szczepienia.info** w zakładce „Kalendarze sczepień”.

Bilans zdrowia

Bilanse zdrowia dziecko będzie przechodziło kilkanaście razy, zanim osiągnie pełnoletniość. To bezpłatny przegląd zdrowia, który wykonuje pediatra, lekarz rodzinny lub pielęgniarka. W pierwszym roku życia dziecko powinno mieć wykonane 4 bilanse. Najczęściej są one robione przed kolejnymi szczepieniami, w:

- 1–4 tygodniu
- 2–6 miesiącu
- 9 miesiącu
- 12 miesiącu.

Pomoc położnej

Położna podstawowej opieki zdrowotnej pomaga rodzicom w opiece nad noworodkiem w pierwszych tygodniach życia. Odwiedza w domu rodzinę i w czasie „wizyt patronażowych” ocenia stan zdrowia matki i dziecka. Położna doradza w sprawach związanych z opieką nad noworodkiem, w tym udziela wskazówek na temat:

- techniki kąpieli noworodka
- pielęgnowania skóry i pępka.

Pomaga mamie i wspiera ją w karmieniu naturalnym. Skorzystaj z jej fachowej pomocy.

Karmić piersią naprawdę warto

Karmienie piersią jest zdrowe zarówno dla dziecka, jak i matki. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) zaleca wyłączne karmienie piersią przez pierwsze 6 miesięcy życia dziecka. Po tym okresie możesz zacząć wprowadzać inne pokarmy. Najlepiej karmić piersią równolegle z nowymi produktami do ukończenia przez dziecko 2 lat.

Składniki kobiecego pokarmu wspomagają rozwój między innymi układów:

- pokarmowego
- nerwowego
- immunologicznego.

Zgodnie z opinią lekarzy, karmienie dziecka piersią zmniejsza ryzyko zachorowania mamy na raka piersi.

Więcej dowiesz się z artykułu **Mniejsze ryzyko nowotworu dzięki karmieniu piersią**

Przeczytaj materiały edukacyjne **Profilaktyka od chwili narodzin**

O zdrowiu dzieci przeczytaj w 9 numerze "Ze Zdrowiem".

Przeczytaj także

Karmienie piersią – samo zdrowie dla mamy i dziecka

Karmienie mlekiem matki jest najzdrowszym sposobem odżywiana dla dziecka. Ma też ogromne korzyści prozdrowotne dla mamy

Szczepienia noworodka w pierwszej dobie życia

Szczepienia rozpoczynają się już w ciągu pierwszych 24 godzin od przyjścia na świat dziecka. To wtedy noworodkom podaje się szczepionki przeciw dwóm chorobom zakaźnym — wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (WZW typu B) i gruźlicy

Jakie są kompetencje położnej POZ?

Położna środowiskowa podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) opiekuje się kobietami w każdym wieku. Jest to kompleksowa opieka pielęgnacyjna – położnicza i ginekologiczna. Opiekuje się też noworodkami do drugiego miesiąca życia